

The socio-pedagogical necessity of developing national self-awareness skills in students

Khurshida SALAVATOVA¹

Urgench State Pedagogical Institute

ARTICLE INFO

Article history:

Received October 2024

Received in revised form

15 November 2024

Accepted 15 December 2024

Available online

25 January 2025

Keywords:

pedagogy,
society,
social relations,
educational tools,
personality,
education,
enlightenment,
upbringing,
spirituality,
national consciousness,
national education,
harmoniously developed
generation.

ABSTRACT

This article discusses the socio-pedagogical necessity of developing national self-awareness skills in students and analyzes social and pedagogical factors in the development of national self-awareness. The article examines the importance of national self-awareness for student youth, the social environment influencing its formation, the education system, and cultural values in society. It also presents practical tools for the formation of national identity, such as social events, educational and cultural projects, national holidays, and cultural evenings. The article considers the development of national self-awareness necessary from the perspective of societal progress, strengthening national unity, and educating students to be responsible individuals loyal to their nation. The article serves as a guide for teachers, educators, and all participants in the education system in widely promoting and fostering national values among young people.

2181-1415/© 2024 in Science LLC.

DOI: <https://doi.org/10.47689/2181-1415-vol5-iss6-pp501-508>

This is an open access article under the Attribution 4.0 International (CC BY 4.0) license (<https://creativecommons.org/licenses/by/4.0/deed.ru>)

Talabalarda milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyati

ANNOTATSIYA

Kalit so'zlar:

pedagogika,
jamiyat,
ijtimoiy-munosabat,
ta'lim vositalari,
shaxs,
ta'lim,
ma'rifat,

Mazkur maqola talabalarda milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyati haqida bo'lib, milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishda ijtimoiy va pedagogik omillarni tahlil qiladi. Maqolada milliy o'zlikni anglashning talaba yoshlar uchun ahamiyati, uning shakllanishiga ta'sir qiluvchi ijtimoiy muhit, ta'lim tizimi va jamiyatdagi madaniy qadriyatlar o'rganilgan. Shuningdek, milliy

¹ Independent Researcher, Urgench State Pedagogical Institute. E-mail: kh.salavatova@gmail.com

tarbiya,
ma'naviyat,
milliy ong,
milliy tarbiya,
barkamol avlod.

o'zlikni anglashning shakllanishi uchun ijtimoiy tadbirlar, tarbiyaviy va madaniy loyihalar, milliy bayramlar va madaniyat kechalari kabi amaliy vositalar taqdim etilgan. Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishni jamiyatning rivojlanishi, milliy birlikni mustahkamlash va talabalarda mas'uliyatli, millatiga sodiq shaxslarni tarbiyalash nuqtai nazaridan zarur deb hisoblaydi. Maqola, o'qituvchilar, pedagoglar va ta'lim tizimining barcha ishtirokchilari uchun milliy qadriyatlarni yoshlar orasida keng targ'ib qilish va ularni shakllantirishda ko'rsatma sifatida xizmat qiladi.

Социально-педагогическая необходимость формирования у учащихся навыков национального самосознания

АННОТАЦИЯ

Ключевые слова:

педагогика,
общество,
социо-установки,
средства воспитания,
личность,
образование,
просвещение,
воспитание,
нравственность,
национальное сознание,
национальное воспитание,
гармоничное поколение.

Данная статья посвящена социально-педагогической необходимости формирования у студентов навыков национальной самосознательности. В статье исследуется значение национального самосознания для студенческой молодежи, социальная среда, влияющая на его формирование, система образования и культурные ценности в обществе. Также рассмотрено, что для формирования национального самосознания предусмотрены такие практические инструменты, как общественные мероприятия, образовательные и культурные проекты, национальные праздники и культурные вечера. Статья служит ориентиром для педагогов, педагогов и всех участников системы образования в деле широкого продвижения и формирования национальных ценностей среди молодежи.

KIRISH

O'zbekiston Respublikasida ta'lim va fan tizimida olib borilayotgan islohotlarning tub zamirida ma'naviy yetuk, o'z-o'zini anglagan, axloqiy tarbiyalangan, iste'dodli, kreativ fikrlovchi kelajak avlod kadrlarini tayyorlash eng dolzarb muammo sifatida ilgari surilmoqda. Jumaladan, O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoev[1] BMT Bosh Assambleyasining 2017 yil 23 sentyabrdagi 75 sessiyasida so'zlagan ma'ruzasida yosh-avlod ertangi kuni va kelajagi masalasiga to'xtalar ekan: shunday deb ta'kidlaydi, "mamlakatimiz aholisining yarmidan ko'pini yoshlar tashkil etadi. Respublikamizda har bir yigit – qizning jamiyatda munosib o'rin egallashi va o'z salohiyatini namoyon etishi bo'yicha ulkan ishlar amalga oshirilmoqda". O'zbekistonda Yoshlar parlamentlari, Yoshlar ishlari agentligi faoliyat ko'rsatmoqda. Avgust oyida Birlashgan Millatlar Tashkiloti shafeligida yoshlar huquqlariga bag'ishlangan Samarqand xalqaro forumi muvaffaqiyatli o'tkazildi. Fursatdan foydalanib, yana bir bor Yoshlar huquqlari to'g'risidagi Birlashgan Millatlar Tashkiloti Konvensiyasini qabul qilish bo'yicha O'zbekiston tashabbusini qo'llab – quvvatlashga chaqiraman» - deb butun dunyo minbaridan turib bildirgan fikrlari jahon ommasida juda katta qiziqish bilan qabul qilindi[1].

ASOSIY QISM

Xususan, mamlakatimizda kelajak avlod kadrlarini tayyorlash hamda ularning bo'sh vaqtlarini samarali tashkil etish maqsadida O'zbekiston Respublikasi Prezidenti[2] 2019-yil 19-mart kuni bo'lib o'tgan yig'ilishlarida ilgari surgan besh muhim tashabbuslari ham ma'naviy barkamol yoshlarni tarbiyalashda oliy ta'lim muassasasining o'rni va roli juda yuqori ekanligini ta'kidlab o'tish mumkin. Bizga ma'lumki, ushbu ilgari surilgan "beshta eng muhim tashabbusda ham yosh-avlodga bo'lgan talab va etiborni kuchaytirish, jismoniy tarbiya va sportga keng jalb qilish, yoshlarda axborot texnologiyalaridan foydalanish ko'nikmasini shakllantirish, yoshlar o'rtasida kitobxonlik-savodxonlikni targ'ib qilishi, madaniyat, san'atga bo'lgan ijodini rivojlantirish xotin-qizlar bandligini ta'minlash[2]"ning ustuvor vazifalarni bajarish orqali davlatimiz kelajagi bo'lgan ertangi kuni uchun, yetuk, kelajak avlod yoshlarini ma'naviy barkamol bo'lib voyaga yetishlarida milliy o'zlikni anglash kompetensiyalarini rivojlantirish masalasi alohida o'rin tutadi[2]. Bo'lajak o'qituvchini kreativ – ijodiy raqobatbardosh kadrlar sifatida tarbiyalashda ajdodlarimiz tomonidan e'tirof etilgan axloqiy-tarbiyaviy ilmiy meroslarda vatanparvarlik tarbiyasi, uning jamiyatdagi ijtimoiy munosabatlarga kirishish jarayoni kabi vazifalar muhim o'rin tutadi. Xususan, ajdodlarimiz tomonidan bizgacha qoldirilgan vatanparvarlikni madh etuvchi qadimgi afsona, mif, asotir va rivoyatlari. Shuningdek, Tomaris, Jaloliddin Manguberdi, Temur Malik, Najmiddin Kubro, Amir Temur, Zahiriddin Muhammad Bobur, kabi buyuk sarkardalarning azmu-shijoati, qobiliyati, jasorati va mahorati haqiqiy ibrat namunasidir deb ta'kidlash mumkin[3].

Akademik R.X.Djuraev[4] talaba yoshlarning ta'lim – tarbiya jabhasida individual shaxsiy sifatlarini rivojlantirish jihatlari masalasiga to'xtalib shunday ifodalaydi, "ta'lim-tarbiya jarayonini tashkil etish, talabalarni ta'limga majburlash tarzida emas, balki har bir talabaning individual sifat xususiyatlari, ijodiy yondashish, ijtimoiy-siyosiy, tarbiyaviy ishlarini maqsadga-muvafiq tarzda hisobga olgan xolda tashkil etish, talaba har bir ishda namuna bo'lish, talab va ehtiyojlarni tushunish, qat'iy - intizomga rioya etish, ilmiy-nazariy bilimlarini amaliyotda qo'llash[4]" kabi eng muhim omil sifatida ta'kidlab o'tgan. Rus olimi G.Andreeva[5] shaxsning ijtimoiylashuvi hamda individual sifatlarini rivojlantirish masalalariga to'xtalar ekan: "ijtimoiylashuv jarayonida yoshlarning ularda ijtimoiy me'yorning milliy qadriyatlarini o'zlashtirish jarayoni sifatida, muayyan jarayonlarda ular shaxs sifatida shakllanish to'g'risida to'xtalib" bo'lib olim, talaba shaxsi o'zi-o'zini rivojlantirish kompetensiyalari uning jamiyat hayotida ijtimoiylashuviga ham katta ta'sir ko'rsatadi deb ifodalaydi[5].

Talabalarda milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirish ijtimoiy pedagogik zaruriyati haqida qilingan ishlar haqida yozilgan materialda quyidagi muhim jihatlarni keltirish mumkin:

Milliy o'zlikni anglash nafaqat shaxsiy rivojlanish, balki jamiyatning umumiy o'sishi uchun ham juda muhimdir. O'zligini anglagan, o'z millatini hurmat qiladigan va uning madaniyati, tarixini qadrlaydigan shaxslar jamiyatda o'z o'rnini topadi va milliy birlikni saqlashda faol ishtirok etadi. Pedagogik jihatdan, milliy o'zlikni anglash talaba shaxsining tarbiyaviy, axloqiy va estetik jihatdan shakllanishida asosiy o'rin tutadi. Bu, shuningdek, yosh avlodning yurtiga bo'lgan muhabbatini va unga sodiqligini mustahkamlashda muhim ahamiyatga ega.

Milliy o'zlikni anglash masalasi haqida ko'plab ilmiy tadqiqotlar olib borilgan. Ushbu tadqiqotlar milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirishda o'qituvchilarning roli, ta'lim jarayonida milliy qadriyatlar va an'analarning ahamiyati,

shuningdek, ta'lim muassasalarida o'qitilayotgan dasturlarni o'zgartirish zaruriyati haqida ko'plab tavsiyalarni o'z ichiga oladi. Tadqiqotchilar talabalarda milliy o'zlikni anglashning ijtimoiy ta'lim berish jarayonida yaxshilanishi uchun bir qator metodik yondashuvlar va dasturlarni ishlab chiqdilar.

O'zbekiston Respublikasida ta'lim tizimida milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishga qaratilgan bir qator dasturlar ishlab chiqilgan. Masalan, ta'limda milliy qadriyatlarni o'rgatish, tarixiy merosni qadrlash, xalq san'ati va madaniyatini o'rgatish kabi masalalarga katta e'tibor beriladi. Bu jarayonlar, asosan, o'quvchilarni milliy o'zlikni anglashga yo'naltiradi va ularga o'z tarixini, madaniyatini, an'analari va qadriyatlarini o'rganish imkonini beradi. Milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirishda o'qituvchilarning o'quvchilarga individual yondashuvi, metodik ishlanmalari, adabiyotlar va media vositalaridan foydalanish hamda o'zaro muloqotga asoslangan metodlarni joriy etish katta ahamiyatga ega.

Talabalarda milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirish uchun interfaol metodlar, jumladan, guruhli ishlar, munozaralar, treninglar va ishchi loyihalar keng qo'llaniladi. Ushbu metodlar talabalarining mustaqil fikrlash va o'z milliy o'zligini anglashga bo'lgan intilishlarini rivojlantiradi. Talabalar o'z millatining tarixi, madaniyati, etnografik o'ziga xosliklari haqida o'zaro fikr almashadilar va yangi bilimlarni o'zlashtiradilar.

Milliy o'zlikni anglashda ijtimoiy muhitning ta'siri juda muhim omil bo'lib, talaba va yoshlarning shaxsiy rivojlanishida, ular o'zining milliy kimligini anglashida katta rol o'ynaydi. Ijtimoiy muhit deganda, insonni o'rab turgan va uning rivojlanishiga, ta'lim olishiga, hayot tarziga ta'sir ko'rsatadigan barcha omillarni tushunish mumkin. Milliy o'zlikni anglash ham aynan ijtimoiy muhit orqali shakllanadi. Bu jarayonda bir qator omillar, jumladan, oila, ta'lim muassasalari, jamiyatdagi madaniy va tarixiy an'analar, do'stlar, tengdoshlar, ommaviy axborot vositalari va internet kabi vositalar faol ishtirok etadi. Quyida ijtimoiy muhitning milliy o'zlikni anglashga ta'sirini ko'rib chiqamiz. Oila — ijtimoiy muhitning birinchi va eng asosiy bosqichidir. Ota-onalar va oila a'zolari yoshlarning milliy o'zlikni anglashiga, o'z madaniyatini, tarixini va an'analari haqida tasavvurlarini shakllantirishga katta ta'sir ko'rsatadi. Oila muhitida yoshlar milliy qadriyatlarni, urf-odatlarini, tilni o'rganish va hurmat qilishni boshlaydi. Ota-onalar o'z farzandlariga milliy o'zlikni anglashda, milliy tarixi va madaniyatini qadrlashda eng muhim ustozlardir. Shuningdek, oila ichida bolalar milliy adabiyot, xalq naql va rivoyatlariga ham alohida e'tibor berishadi. Ta'lim muassasalari — talabalarda milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishda eng muhim omil hisoblanadi. Maktabda va oliy ta'lim muassasalarida o'tiladigan milliy tarix, adabiyot, madaniyat va san'at kabi fanlar yoshlarning o'z millatiga bo'lgan hurmatini oshiradi. Ta'lim jarayonida o'qituvchilarning milliy qadriyatlarni o'rgatishdagi roli beqiyosdir. Ular nafaqat bilim beradilar, balki yoshlarni milliy g'urur va ma'rifatga yo'naltiradilar. O'qituvchilarning metodik yondashuvi va talabalarga milliy o'zlikni anglashga yordam beradigan innovatsion pedagogik texnologiyalarni qo'llash ijobiy natijalar beradi.

Ijtimoiy muhitning yana bir muhim jihati — bu jamiyatda mavjud bo'lgan madaniy va tarixiy an'analar. Har bir millatning o'ziga xos urf-odatlarini, festivallari, san'ati, musiqa va raqslari, tili va diniga bo'lgan hurmat yoshlar uchun milliy o'zlikni anglashda muhim manba hisoblanadi. Milliy bayramlar va tadbirlar, folklor va madaniy festivallar yoshlar uchun milliy qadriyatlarni o'rganish va o'zini millatining bir qismi sifatida his qilish uchun katta imkoniyatdir. Milliy o'zlikni anglashda tengdoshlarning, do'stlarning va

ijtimoiy guruhlarining ta'siri ham katta ahamiyatga ega. Yoshlar o'z tengdoshlari bilan muloqot qilish, ularga o'xshashlikni sezish orqali o'zlarining milliy kimliklarini yanada mustahkamlashadi. Do'stlar, o'qishdagi hamkasblar, klublar va ijtimoiy guruhlar orqali yoshlar o'zaro fikr almashadilar, turli milliy qadriyatlarni o'rganadilar va jamiyatda milliy o'zlikni anglashning ahamiyatini tushunadilar.

Bugungi kunda ommaviy axborot vositalari (televideniye, radio, gazetalar) va internet (ijtimoiy tarmoqlar, bloglar, video platformalar) milliy o'zlikni anglashda katta ta'sirga ega. Ommaviy axborot vositalari orqali milliy tarixi, madaniyati, san'ati haqida yangi bilimlarni olish mumkin. Internet orqali yoshlar o'z milliy kimligini anglashga oid axborotlarni osonlik bilan topa oladilar. Bundan tashqari, ommaviy axborot vositalari va internetda milliy madaniyatning rivojlanishi, o'zlikni anglashga qaratilgan kontentning ko'payishi yoshlarning milliy g'ururini oshiradi.

Milliy o'zlikni anglashga ta'sir qiluvchi omillardan biri jamiyatning ijtimoiy va siyosiy holatidir. Mamlakatda ijtimoiy va siyosiy barqarorlik, milliy birlik va mustahkam davlat tizimi talabalarda o'z millatini anglash va uni rivojlantirishga bo'lgan ehtiyojni kuchaytiradi. Milliy o'zlikni anglashda mamlakatning mustaqilligi va milliy erkinlik hissi muhim o'rin tutadi. Yurtning erkinligi va taraqqiyoti yoshlarni o'z millatiga sodiq bo'lishga undaydi.

Bugungi kunda globalizatsiya jarayoni ham milliy o'zlikni anglashga ta'sir ko'rsatmoqda. Global madaniyatning ommalashuvi, dunyo miqyosida yangi texnologiyalarning joriy etilishi, turli madaniyatlarning bir-biriga aralashishi yoshlarning milliy o'zlikni anglashiga tahdid solishi mumkin. Biroq, globalizatsiya sharoitida milliy madaniyatni saqlab qolish va rivojlantirish uchun an'anaviy qadriyatlarni yosh avlodga etkazish va ularni zamonaviy texnologiyalar yordamida o'rganishga chaqirish muhimdir. Milliy o'zlikni anglash ijtimoiy muhitning ta'sirida shakllanadi va rivojlanadi. Oila, ta'lim muassasalari, madaniy an'analar, tengdoshlar, ommaviy axborot vositalari va global ijtimoiy jarayonlar talabalarda milliy o'zlikni anglashga katta ta'sir ko'rsatadi. Milliy o'zlikni anglash faqatgina shaxsiy jihatdan emas, balki jamiyatda o'z o'rnini topish, milliy birlikni

Milliy o'zlikni anglashning shakllanishida ijtimoiy muhit katta rol o'ynaydi. Jamiyatdagi turli ijtimoiy guruhlar, o'qituvchilar, ota-onalar va boshqa muhitlar talabalarning milliy o'zlikni anglashdagi ko'nikmalarini shakllantirishda muhim ahamiyatga ega. O'zbekistonning turli hududlarida milliy qadriyatlarni targ'ib qilishga qaratilgan ijtimoiy loyihalar, festivallar, tadbirlar va madaniy an'analar orqali yoshlarni milliy o'zligini anglashga chaqirishgan. O'zbekiston Respublikasi xalq ta'limi tizimida milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilmoqda. Umumta'lim maktablarida, shuningdek, oliy ta'lim muassasalarida milliy qadriyatlarni tarbiyalashga doir maxsus kurslar, o'quv dasturlari va ilmiy tadqiqotlar amalga oshirilmoqda. Shu bilan birga, oliy ta'lim muassasalarida talabalarni milliy madaniyatga, san'atga va tarixga hurmat ruhida tarbiyalash maqsadida maxsus fanlar kiritilgan.

Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga qaratilgan ijtimoiy tadbirlar yoshlarning o'z millatiga bo'lgan hurmatini oshirish, o'z tarixini, madaniyatini va qadriyatlarini anglashda muhim rol o'ynaydi. Bu tadbirlar talabalarda milliy g'urur va milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishga xizmat qiladi. Quyida milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga qaratilgan ba'zi ijtimoiy tadbirlar haqida so'z yuritamiz:

Milliy bayramlar va yodgorlik tadbirlari, ayniqsa, mustaqillik bayrami, davlatning asosiy sanalari, tarixiy shaxslar va madaniy merosga bag'ishlangan kunlar yoshlar

orasida milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishda muhim ahamiyatga ega. Bu tadbirlarda talabalarga o'z milliy tarixini va madaniyatini chuqurroq tushunish imkoniyati yaratiladi. Shuningdek, bunday tadbirlar davomida yoshlar o'z millatining tarixiy ahamiyatini, madaniy qadriyatlarini, urf-odatlarini va an'analari haqida bilim olishadi. Milliy san'at, adabiyot, musiqa, raqs va boshqa madaniy elementlarni namoyish etadigan ko'rgazmalar talabalarda milliy g'ururni va o'zlikni anglashni rivojlantiradi. Milliy an'analarni namoyish etadigan konsertlar, ko'rgazmalar, teatr tomoshalari va musobaqalar talabalar orasida milliy madaniyatni qadrlashni kuchaytiradi. Yoshlar bunday tadbirlarda ishtirok etish orqali o'z milliy kimligini anglashadi. Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishda tarixiy yodgorliklar va muzeylarga ekskursiyalar muhim ahamiyatga ega. Tarixiy obidalar, yodgorliklar, arxeologik joylar va muzeylar orqali yoshlar o'z millatining tarixiga yanada yaqinroq bo'lishadi. Tarixiy joylarga tashrif buyurish, o'sha yerdagi tarixiy hodisalar va shaxslar haqida bilish talabalarni milliy o'zlikni anglashga undaydi.

Adabiyot va madaniyat kechalari, milliy yozuvchilar, shoirlar va san'atkorlar ijodini o'rganish, ularning asarlarini tahlil qilish talabalarga milliy o'zlikni anglashda yordam beradi. Adabiyot kechalari, shuningdek, milliy san'at va musiqani o'rganish, xalq naql va rivoyatlarini yoshlar orasida targ'ib qilish maqsadida tashkil etiladi. Bu tadbirlar yoshlarning madaniy merosni saqlash va rivojlantirishga bo'lgan ishtiyoqini oshiradi.

Milliy qadriyatlarni yoshlar orasida keng tarqatish maqsadida o'tkaziladigan treninglar va seminarlar, ayniqsa, milliy o'zlikni anglash va milliy madaniyatni qadrlashni o'rgatish uchun samarali usuldir. Ushbu tadbirlarda yoshlar milliy qadriyatlar, tarix, urf-odatlar, an'analar haqida o'rganadilar va bu bilimlarni amaliyotda qo'llashni o'rganadilar. Seminarlar va treninglar shuningdek, yoshlarni jamiyatda faol, mas'uliyatli va millatiga sodiq shaxslar bo'lib shakllanishga undaydi.

Sport musobaqalari va o'yinlar orqali yoshlar milliy birlikni his qiladilar. Milliy sport turlari bo'yicha o'tkaziladigan musobaqalar, jamoaviy o'yinlar va sport festivallari, yoshlarning bir-biri bilan hamkorlikda ishlashini ta'minlaydi. Bunday tadbirlar orqali talabalarda milliy o'zlikni anglash va milliy g'ururni oshirishga katta hissa qo'shiladi.

Yoshlarni milliy o'zlikni anglashga undovchi ijtimoiy va tarbiyaviy loyihalar tashkil etish ham samarali tadbirlar sirasiga kiradi. Milliy an'analarni, qadriyatlarni va madaniyatni yoshlar orasida keng targ'ib qilish maqsadida tashkil etilgan ijtimoiy loyiha va aksiyalar talabalarni milliy g'ururni rivojlantirishga yordam beradi. Masalan, ekologik tadbirlar, xayriya aksiyalari yoki jamiyatning boshqa ijtimoiy ehtiyojlariga yo'naltirilgan loyihalar talabalarga o'z millatining rivojlanishiga hissa qo'shish imkoniyatini beradi.

Xalqaro madaniyatlar festivali kabi tadbirlarda ishtirok etish talabalarga o'z milliy madaniyatini dunyoga tanishtirish va boshqa madaniyatlar bilan tanishish imkonini beradi. Bunday festivallar orqali talaba o'z millatining yuksak qadriyatlarini namoyish qilishi mumkin. Shuningdek, bu tadbirlar yoshlarni o'zlarining milliy o'zligini anglashga undaydi va global madaniyatlar o'rtasida milliy madaniyatni saqlashga qaratilgan imkoniyatlar yaratadi. Vatanparvarlikni, milliy o'zlikni anglashni va ma'naviyatni targ'ib qilishga qaratilgan tadbirlar talabalarni o'z yurtiga bo'lgan sevgi, sadoqat va sadoqatni mustahkamlashga yordam beradi. Bu turdagi tadbirlar har yilgi davlat bayramlarida o'tkazilib, yoshlarning millatiga bo'lgan hurmatini oshiradi.

Milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga qaratilgan ijtimoiy tadbirlar talabalarda milliy g'urur va ma'naviy qadriyatlarni rivojlantirishga xizmat qiladi. Ushbu tadbirlar orqali yoshlar milliy tarix, madaniyat va qadriyatlarni chuqurroq tushunadilar va o'z millatiga bo'lgan sadoqatni yanada kuchaytiradilar. Bunday tadbirlar o'qituvchilar, ota-

onalar va jamiyat tomonidan birgalikda tashkil etilishi, milliy o'zlikni anglashni samarali ravishda rivojlantirishga olib keladi.

Talabalarda milliy o'zlikni anglash ko'nikmalarini shakllantirishga qaratilgan pedagogik va ijtimoiy ishlar, shubhasiz, jamiyatning kelajagi uchun muhimdir. Yoshlarning milliy qadriyatlar va an'analarni qadrlashi, o'z milliy madaniyati va tarixiga hurmat bilan qarashi, jamiyatda mustahkam ijtimoiy birlikni shakllantiradi. Ta'lim jarayonida milliy o'zlikni anglashni shakllantirishga alohida e'tibor qaratilishi, o'qituvchilarning malakasi va metodik yondashuvlar orqali bu jarayonni samarali amalga oshirish mumkin bo'ladi.

XULOSA

Xulosa qilib aytganda, ushbu ishlar talabalar va yoshlar orasida milliy o'zlikni anglashni rivojlantirishda mustahkam asos yaratadi va jamiyatning barqaror rivojlanishiga hissa qo'shadi.

Milliy o'zlikni anglash:

Milliy o'zlikni anglash — bu o'z xalqining tarixini, madaniyatini, urf-odatlarini, tilini va qadriyatlarini to'g'ri anglash va ularga hurmat bilan qarashdir. Milliy o'zlikni anglash talabaning nafaqat o'ziga, balki jamiyatga bo'lgan mas'uliyatini ham oshiradi.

Shakllantirishning ijtimoiy pedagogik zaruriyatlari:

1. Milliy madaniyatni hurmat qilish: Talabalar o'z millatining madaniyatiga bo'lgan hurmatini rivojlantirishlari kerak. Bu esa o'z navbatida jamiyatda etnik va madaniy barqarorlikni ta'minlaydi.

2. Tarixiy ongni shakllantirish: Talabalar o'z xalqining tarixini, uning g'alabalarini va mashaqqatlarini bilishlari lozim. Bu ular uchun milliy o'zlikni anglashning mustahkam asosi bo'ladi.

3. Til va adabiyotning ahamiyati: Til milliy o'zlikni anglashda katta rol o'ynaydi. O'z tilini bilish va uni rivojlantirish talabalarda milliy o'zlikni anglashni shakllantiradi.

4. Pedagogik yondashuvlar: O'quvchilarga o'z millatini va madaniyatini o'rgatishda zamonaviy pedagogik yondashuvlarni qo'llash zarur. Bu orqali talabalar faqat bilim olishni emas, balki o'z millati haqida anglashni ham o'rganadilar.

5. Ijtimoiy muhitning ta'siri: Talabalar o'z jamiyatida yashayotgan bo'lsa, ular uchun milliy o'zlikni anglash ijtimoiy zaruratga aylanadi. Oila, maktab, universitet va keng jamiyat bularni o'zaro birlashtirishi kerak.

Talabalarda milliy o'zlikni anglashni shakllantirish, ularning shaxsiy va ijtimoiy rivojlanishining muhim qismidir. Bu ijtimoiy pedagogik zaruriyat, chunki u jamiyatni barqaror rivojlantirish, madaniy xotirani saqlash va ijtimoiy moslashuvni kuchaytirish imkoniyatini yaratadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Xalq so'zi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2017 23 sentyabrdagi BMT 75 sessiyasidagi nulqi. 2017 y. 24 sentyabr soni

2. Xalq so'zi. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 19 martdagi "Yoshlar ma'naviyatini yuksaltirish, ularning bo'sh vaqtini mazmunli tashkil etish bo'yicha muhim vazifalar" nutqi... 2020 y. 20 mart

3. Begmatov A. Ma'naviyat falsafasi yoxud Islom Karimov asarlarida yangi falsafiy tizimning yaratilishi. – Toshkent.: Sharq, 2000 y. – 64-65 b.

4. Djurayev R. Organizatsionno-pedagogicheskiye osnovy intensiv-ikatsii sistema professional'noy podgotovki v uchebnykh zavedeniyaх professional'nogo obrazovaniya.: Avtoref. dis. ... dok. ped. nauk. – SPb.: 1995.g.
5. Andreyeva G. Sotsial'naya psixologiya.-M.: 1999 g.-373 s.
6. Zimnyaya, I.A. Klyuchevyye kompetentnosti kak rezultatивно selevaya osnova kompetentnostnogo podxoda v obrazovanii: avtorskaya versiya I.Zimnyaya. - M.: Izdatel'stvo: Issledovatel'skiy sentr problem kachestva podgotovki spetsialistov 2004. - 37 s
7. Qosimova N.D. O'smirlar ijtimoiylashuvida ibrat ijtimoiy psixologik xususiyatlarini ahamiyati:...diss. Pis.f.n.: -T., 2010 y.-46 bet
8. Ro'ziyeva D. Oliy ta'lim muassasasi talabalarida milliy iftixor tuyg'usini shakllantirishning ilmiy-pedagogik asoslari: Dis. ... ped. fan. dok. – T., 2007. – 255 b. 37 | Page International Conference on Developments in Education Hosted from Delhi, India <https://econferencezone.org> 23rd Nov. 2022
9. Tursunboyevich, O. A. (2021). Pedagogical and psychological opportunities for the development of social active civil competences in students. ACADEMICIA: An International Multidisciplinary Research Journal, 11(3), 1888-1897.
10. Abduganiev O. Developing Student Civil Competency //Eastern European Scientific Journal. – 2019. – №. 1.
11. Abduganiyev O. Formation of legal training aimed at competitiveness in pupils of secondary schools //European Journal of Research and Reflection in Educational Sciences. – 2019. – T. 9. – №. 7.